

Kort introduktion til mødets vigtigste punkter

Hvem mødes:

- Det er stats- og regeringsledere fra de 30 NATO-stater, der mødes.
- Det betyder, at bl.a. præsident Joe Biden, præsident Emmanuel Macron, premierminister Boris Johnson, forbundskansler Angela Merkel og statsminister Mette Frederiksen mødes.
- Derudover deltager også udenrigs- og forsvarsministrene i særskilte møder.
- Mødet ledes af NATO's generalsekretær Jens Stoltenberg, der er generalsekretær frem til 2022 – en afløser er derfor en del af den uofficielle dagsorden.
- I forbindelse med topmøderne har statsleder og politikere også have andre mere eller mindre officielle drøftelser.
- Der kommer typisk et kommuniké efter mødet, der viser, hvordan NATO håndterer situationen.

Præsident Joe Biden på topmødet:

- Taler pænere, end Donald Trump, men kræver næsten det samme.
- Fokus på forøgelse af forsvarsbudgetter og se på Kina.

De to søjler på topmødet:

1. Genforsikre hinanden om vigtigheden i det transatlantiske forhold.
 - Præsident Joe Biden vil sørge for, at Europa ved, at USA er tilbage, og at USA vil NATO og internationalt samarbejde og ikke mindst international orden.
2. [NATO 2030 – der peger på udviklingen af NATO](#)
 - NATO skal: Styrkes politisk. Tilpasses militært. Styrkes via ordentlig byrdedeling – dvs., staterne skal betale for deres forsvar.

NATO's tre kerneopgaver:

Kollektivt forsvar, krisestyring og kooperativ sikkerhed (sikkerhed via partnerskaber).

Vigtige punkter på dagsordenen:

- NATO's fremtidige rolle diskuteres, så NATO er forberedt på dagens og morgendagens udfordringer. Det sker i rammen af NATO 2030.
 - o Hvordan man styrker alliansens enhed, dens afskrækkelse og forsvar.
 - o Hvordan udvider NATO sin tilgang til sikkerhed, og bidrager til at beskytte den regelbaserede internationale orden.
 - o Hvordan kan NATO styrke samarbejdet med partnerlande og andre organisationer for at tackle fælles sikkerhedsudfordringer? Her tænkes der bl.a. på trusler fra Kina.
- Der træffes beslutning om tilgangen til truslen fra Ruslands aggressive adfærd.
 - o Herunder efter al sandsynlighed også beslutninger om, hvordan man skal forholde sig til Belarus.
- Man skal kunne håndtere trusler fra terrorister, cyberangreb og forstyrrende teknologier.
- Kinas fremkomst som stormagt har siden 2019 bekymret NATO, og nu skal man finde ud af at håndtere det.
- Håndtering af klimaforandringerne sikkerhedsmæssige konsekvenser.
- Hvordan kan NATO fremskynde sin tilpasning, når det kommer til nye og forstyrrende teknologier?
- Hvordan kan NATO's medlemsstater investere i NATO for at sikre, at de gør mere sammen og forbliver stærke og forenede?
 - o Hvad mere kan NATO gøre for at hjælpe allierede med at blive mere modstandsdygtige over for uventede chok?
- Det grønne område – mindre udledning og mindre logistik.

Problemer på topmødet generelt:

NATO har i disse år en række problemer. To bør fremhæves:

- Den negative demokratiske udvikling i flere af NATO's medlemsstater.
- Ikke fælles enighed om, hvilke trusler man prioriterer højest. Nogle alliancemedlemmer er meget bekymrede over cyberangreb; andre over terror eller migration. Endelig fylder Rusland en del hos nogle, mens andre (USA) er langt mere fokuserede på Kina. Samlet giver det en usikkerhed over prioriteterne.

Oplæg til nyt strategisk koncept:

- NATO har brug for et nyt strategisk koncept, så man kan klare fremtidens udfordringer.
- Det nuværende koncept er fra 2010, og håndterer ikke Kina og nye teknologier.
- Hvordan fortsætter NATO med at styrke sit kollektive forsvar i et skiftende sikkerhedsmiljø?

Danmark på topmødet:

NATO ser i disse år på *cash*, *capabilities* og *commitments*. Hvor mange penge bruger man? Hvilke og hvor mange kapaciteter har man (er de relevante), og endelig er man engageret. Danmark har i mange år leveret på engagement i internationale operationer – men vi leverer ikke nok på de to andre c'er: cash og capabilities.

Danmark er en stærk NATO-allieret, og vi har igennem mange år leveret vigtige militære bidrag.

- Der er stor respekt om de danske militære bidrag til NATO's missioner og andre militære operationer ude i verden.
- Lige nu er vi særligt til stede i Irak, hvor vi leder NATO Mission Iraq (NMI), der løfter en opgave med at uddanne irakisk militær og sikkerhedsstyrker.

Danmark har en række problemer:

- Vi bruger ikke nok penge på forsvar. Danmark når højst 1,5% af BNP i forsvarsudgifter i 2024 – det er for lidt i henhold til NATO-beslutningen på topmødet i Wales i 2014.
- Det er ikke længere nok at levere i internationale operationer.
- Det danske forsvar har ikke et højt nok beredskab. Særligt hærens brigade er man bekymret over.
- Danmark når på en række punkter ikke de mål, NATO opstiller.
- Danmark ønsker, at vores indsats i Arktis vejes med i vores generelle NATO-indsats. Det kan give bagslag, da vi ikke leverer særligt meget i Arktis, og har været fodslæbende med gennemførelse af tiltag i Arktis.
- Danmark består ikke [NATO Defence Planning Capability Review](#) – og det er ikke godt.

Måske et topmøde, der er lige så afgørende som Wales i 2014 og Washington i 1999:

- Topmødet i Washington i 1999 markerede et forandret NATO, der bl.a. lancerede et nyt strategisk koncept, og derved blev en guideline for NATO frem til 2010. Dette topmøde gennemførtes på baggrund af borgerkrigen i Jugoslavien, hvor NATO interвенerede.
- Topmødet i Wales i 2014 medførte både en gensidig bekræftelse på, at man ville komme hinanden til hjælp i tilfælde af angreb, og man enedes om at forøge de militære budgetter markant op mod 2% af BNP. Danmark lovede at bidrage til NATO's ballistiske missilforsvar – et løfte, vi endnu ikke har indfriet. Topmødet gennemførtes med Ruslands angreb på Ukraine og annektering af Krim som baggrundstæppe.

Ni områder, som man aktivt vil tage stilling til:

1. Forstærke de politiske konsultationer mellem Europa og Nordamerika og derved genskabe det transatlantiske bånd.

2. Styrke afskrækkelse og forsvar, hvor udviklingen fra 2014 og frem skal øges. Det betyder hurtigere reaktion og større styrker.
3. Forbedret resiliens – bedre modstandsstyrke over for kriser. Det betyder bl.a. øget fokus på kritisk infrastruktur. Derved lægges der vægt på NATO-pagtens artikel 3, hvorved man skal kunne hjælpe sig selv.
4. Teknologiførende – NATO skal bibeholde et teknologisk forspring, som man udfordres på af bl.a. Kina og Rusland. Et teknologisk forspring er afgørende på kamppladsen. Derved virker den også som afskrækkelse. NATO's medlemslande må ikke brække over i flere grupper med forskelligt teknologisk niveau. Det vil gøre det svært at være *interoperable*, og derved vil det være svært at støtte hinanden i alliancen:
 - I. Kunstig intelligens.
 - II. Data og computere.
 - III. Autonomi.
 - IV. Kvantebaserede teknologier.
 - V. Bioteknologi.
 - VI. Hypersonisk teknologi.
5. Støtte den regelbaserede internationale verdensorden – derved udfordres såvel Rusland som Kina, der begge tilsidesætter dette i egen interesse.
6. Booste træning og uddannelse af NATO's partnere, så NATO via dem styrkes. Træning skal løse sikkerhedsproblemer inden de opstår.
7. Bekæmpe klimaforandringer, som NATO ser som en sikkerhedspolitisk udfordring.
8. Udvikle det næste strategiske koncept, så NATO kan håndtere fremtiden.
9. Investere i alliancen ved at øge såvel de nationale forsvarsbudgetter og bidragene til NATO's fælles projekter.

Forventede resultater af topmødet:

1. Det slutkommuniké, der opsummerer mødet og diskussionerne. Dette dokument er en forhandling, og er derfor de seneste gange blev ret langt, så alle ser sig repræsenteret.
2. Der skal gøres noget med resiliens, så staterne civilt og militært bliver mere modstandsdygtige. Dette bygger på NATO-pagtens artikel 3.
3. Debat og oplæg om byrdedeling – dette kan blive et problem for Danmark.
4. Cyberforsvarspolitik – cyber er lige for tiden det nye spændende domæne, som man skal håndtere i fællesskab. Her kommer Danmarks nye cyberplan til sin ret.
5. Klimaplan – klima fylder meget i NATO 2030 såvel som i risikoanalyser og missioner. Her kommer [forsvarsministeriets nye grønne handleplan til sin ret](#).
6. NATO 2030 skal man arbejde videre med – bl.a. i form af et nyt strategisk koncept.

Tre vigtige paragraffer i Den Nordatlantiske Traktat:

Præambelen (forordet), der angiver frihed og demokrati som vigtige ledetråde i hele NATO-tankegangen. Denne præambel udfordrer bl.a. udviklingen i Tyrkiet, Polen og Ungarn:

Deltagerne i denne traktat bekræfter på ny deres tillid til formålene og grundsætningerne i De Forenede Nationers pagt og deres ønske om at leve i fred med alle nationer og alle regeringer. De er fast beslattede på at sikre deres folks frihed, fælles traditioner og kultur hvilende på demokratiets og den personlige friheds grundsætning og på lov og ret. Deres stræben er at fremme stabilitet og velfærd i det nordatlantiske område. De er beslattede på at forene deres kræfter til kollektivt forsvar og til bevarelse af fred og sikkerhed. I overensstemmelse hermed er de blevet enige om nedenstående Nordatlantiske Traktat

NATO-topmødet i Bruxelles 14. juni

Artikel 3 – denne artikel siger, at staterne skal kunne forsvare sig selv. Det medfører en del diskussion om, hvornår man kan det, og om staterne er resiliente / modstandsdygtige nok:

Med henblik på mere effektivt at virkeliggøre denne traktats formål vil deltagerne, hver for sig og i fællesskab, gennem stadig og effektiv selvhjælp og gensidig hjælp opretholde og udvikle deres individuelle og kollektive evne til at imødegå væbnet angreb.

Artikel 5 – denne musketered, hvor alle vil komme hinanden til undsætning blev udfordret af præsident Trump, og nu vil præsident Joe Biden meddele, at USA er tilbage og at §5 står ved magt:

Deltagerne er enige om, at et væbnet angreb mod en eller flere af dem i Europa eller Nordamerika skal betragtes som et angreb mod dem alle; og de er følgelig enige om, at hvis et sådant angreb finder sted, skal hver af dem under udøvelse af retten til individuelt eller kollektivt selvforsvar, som er anerkendt ved artikel 51 i De Forenede Nationers pagt, bistå den eller de således angrebne deltagerlande ved straks, hver for sig og i forståelse med de øvrige deltagerlande, at tage sådanne skridt, derunder anvendelse af væbnet magt, som hver af dem anser som nødvendige for at genoprette og opretholde det nordatlantiske områdes sikkerhed.

Ethvert sådant angreb og alle som følge deraf trufne forholdsregler skal uopholdeligt indberettes til Sikkerhedsrådet. Sådanne forholdsregler skal bringes til ophør, når Sikkerhedsrådet har truffet de til genoprettelse og opretholdelse af den mellemfolkelige fred og sikkerhed fornødne forholdsregler.

Atlantsammenslutningen på topmødet:

- Atlantsammenslutningen er af NATO anerkendt som en samarbejdsorganisation.
 - o På trods heraf tager vi vores position som tænketank seriøst, og er kritisk over for såvel NATO som over for det danske forsvar.
- Atlantsammenslutningen er inviteret til at deltage i en række af de webbaserede møder, der er i margin af topmødet. Det sker ved repræsentation af generalsekretær Lars Bangert Struwe.
- Vi står til rådighed for pressen med kommentarer.
- Efter topmødet deltager Atlantsammenslutningen i slutningen af juni måned opfølgende møder i Bruxelles.

Lars Bangert Struwe
Generalsekretær, ph.d.